

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: Nadezda.Horakova@soc.cas.cz

Důvěra k ústavním institucím

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2004, v04-05</i>
Otázky:	<i>PI.1</i>
Termín terénního šetření:	<i>19. – 26. května 2004</i>
Počet respondentů:	<i>1 007</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>16. června 2004</i>
Zpracovala:	<i>Naděžda Horáková</i>

V květnovém šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR realizovaném v rámci projektu Naše společnost 2004 jsme položili respondentům otázku, jak důvěřují jednotlivým ústavním institucím¹. Sledování důvěry občanů k ústavním institucím je pravidelnou součástí našich šetření, a proto je možné její vývoj dobře sledovat.

Tabulka 1: Důvěra obyvatel k ústavním institucím (v %)

DŮVĚRA	V/03	VI/03	IX/03	X/03	XI/03	XII/03	I/04	II/04	III/04	IV/04	V/04
Prezident	69	63	61	64	66	66	72	71	77	72	77
Vláda ČR	36	35	29	36	35	29	37	26	33	28	36
Poslanecká sněmovna	28	30	22	24	24	22	26	20	23	17	27
Senát	22	26	21	23	20	19	20	20	22	17	23
Krajské zastupitelstvo	41	41	36	39	41	40	41	39	44	39	44
Obecní zastupitelstvo	65	65	57	62	63	61	61	59	65	58	64

Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „spíše nedůvěřuje“ a „rozhodně nedůvěřuje“ a odpověď „nevím“.

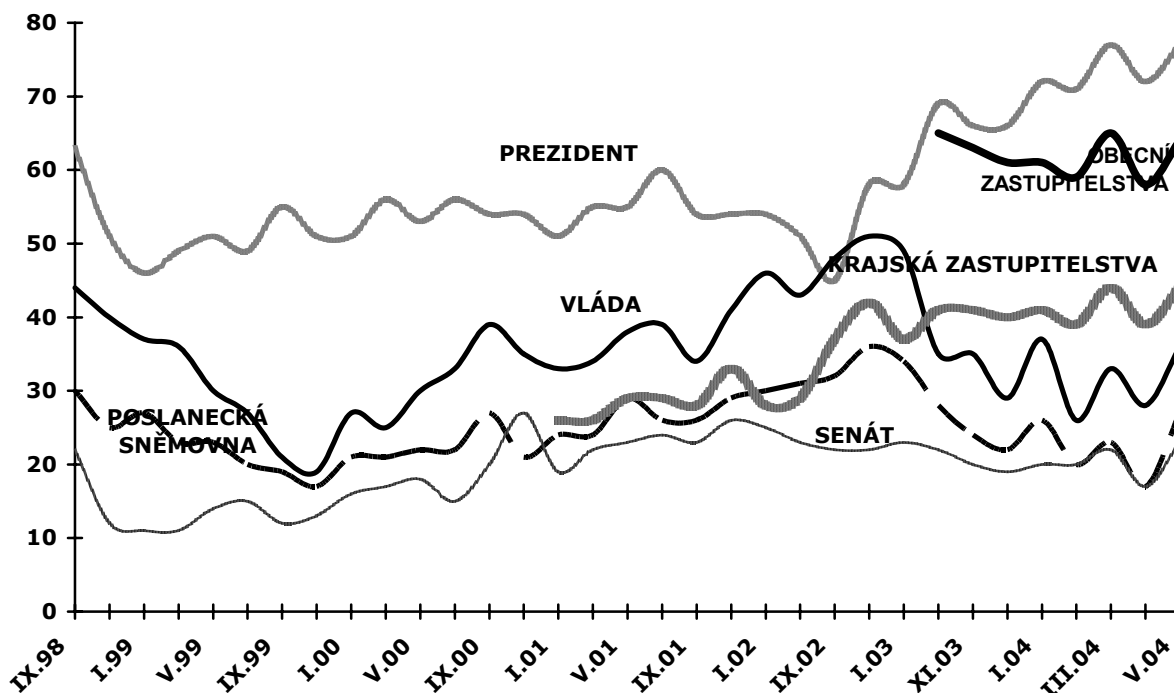
Již několik měsíců se největší důvěře českých občanů těší prezident naší země. Důvěru mu vyjadřují více než tři čtvrtiny dotázaných. Minulý měsíc jsme zaznamenali pokles důvěry občanů ve všechny sledované ústavní instituce. Při srovnání s aktuálními výsledky se však zdá, že se jednalo spíše o náhodný výkyv, než o počátek nového trendu. Při porovnání výsledků květnového výzkumu s výzkumem realizovaným v březnu 2004 můžeme pozorovat nárůst podílu důvěřujících v případě vlády ČR a Poslanecké sněmovny. České vládě nyní důvěřuje více než třetina občanů, Poslanecké sněmovně pak více než čtvrtina. Nejméně důvěryhodnou institucí je podle dotázaných Senát, jemuž důvěřuje jen

¹ Otázka: „Řekněte, prosím, důvěřujete prezidentovi republiky, vládě ČR, Poslanecké sněmovně ČR, Senátu ČR, Vašemu krajskému zastupitelstvu, Vašemu obecnímu zastupitelstvu, veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu, Nejvyššímu kontrolnímu úřadu.“

23 % obyvatel ČR. Důvěra občanů v krajské a obecní zastupitelstvo zůstává poměrně stabilní. V květnovém šetření zaznamenala krajská zastupitelstva 44% podíl důvěřujících, zatímco obecní zastupitelstva 64% podíl.

Vývoj důvěry občanů v ústavní instituce zachycuje graf 1.

Graf 1: Vývoj důvěry k ústavním institucím od voleb do PS v roce 1998

Zároveň nás v posledním šetření také zajímalo, jak čeští občané důvěřují veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu. Tato otázka je respondentům pokládána vždy jednou za půl roku.

Tabulka 2: Důvěra k ombudsmanovi (v %)

	06/03	12/03	05/04
Důvěřuje	45	48	51
Nedůvěřuje	28	29	24
Neví	27	23	25

Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“ (respektive „rozhodně ne“ a „spíše ne“), od února 2003 pak „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“ (respektive „rozhodně nedůvěřuje“ a „spíše nedůvěřuje“).

Veřejnému ochránci práv vyslovila důvěru více než polovina obyvatel České republiky. Přibližně čtvrtina dotázaných ombudsmanovi nedůvěřuje a stejný podíl respondentů se k položené otázce nedokázal vyjádřit.

Tabulka 3: Důvěra k Ústavnímu soudu (v %)

	02/02	06/03	12/03	05/04
Důvěřuje	51	47	50	51
Nedůvěřuje	22	34	32	29
Neví	27	19	18	20

Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“ (respektive „rozhodně ne“ a „spíše ne“), od února 2003 pak „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“ (respektive „rozhodně nedůvěřuje“ a „spíše nedůvěřuje“).

Stejný podíl důvěřujících jako veřejný ochránce práv zaznamenal také Ústavní soud. Nedůvěru k Ústavnímu soudu mají 3 z 10 dotázaných a pětina respondentů nevěděla, jak na otázku odpovědět.

Tabulka 4: Důvěra k Nejvyššímu kontrolnímu úřadu (v %)

	02/96	02/00	06/03	12/03	05/04
Důvěřuje	46	53	57	54	57
Nedůvěřuje	23	23	24	27	22
Neví	31	24	19	19	21

Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“ (respektive „rozhodně ne“ a „spíše ne“), od února 2003 pak „rozhodně důvěřuje“ a „spíše důvěřuje“ (respektive „rozhodně nedůvěřuje“ a „spíše nedůvěřuje“).

Nejvyššímu kontrolnímu úřadu důvěřovalo v květnu 2004 57 % obyvatel ČR, což je výrazně více, než tomu bylo v roce 1996 či 2000. V porovnání s výsledky výzkumů realizovaných v loňském roce se zdá, že důvěra občanů v NKÚ se v posledních letech stabilizovala. Nedůvěru NKÚ vyjadřuje více než pětina respondentů, přibližně stejný podíl dotázaných pak uvedl, že neví.

Obecně lze konstatovat, že větší důvěru k ústavním institucím mají lidé, kteří jsou spokojeni se svým životem a kteří mají dobrou životní úroveň. Relativně častěji důvěřují ústavní institucím voliči KDU-ČSL, voliči ODS relativně častěji vyjádřili důvěru prezidentovi, Ústavnímu soudu a Nejvyššímu kontrolnímu úřadu. Voliči ČSSD pak mají větší důvěru v českou vládu a v Poslaneckou sněmovnu.